

Brede School: De Schakel in de Wijk

Beleidsvisie 2008 – 2011

Cpt 27-06-2008

**Nick Beaumont
Juanita van der Hoek**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ontwikkelingen brede scholen	3
1.3	Integrale aanpak	3
1.4	Conclusie:	4
2.	Waarom een brede school?	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Het denken in stenen	4
2.3	De multidisciplinaire samenwerking.....	5
3.	Educatie, Zorg en thuis.....	5
3.1	Motie Aartsen/Bos.....	5
3.2	Educatieve infrastructuur (domein 1) voor 0-14 jaar	6
3.3	Plusprofiel (0-14 jaar) en passend onderwijs	6
3.4	Educatieve infrastructuur (domein 1) voor 12-18 jaar	6
3.5	Zorg rondom het gezin (Domein 2).....	7
3.6	Vrije tijd (domein 3) 0-18 jaar	7
4.	Beheer.....	8
5.	Conclusie.....	8
	Bijlage 1	9
	Bijlage 2	10

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De ontwikkeling van kinderen kenmerken zich door de verwevenheid van ervaringen die zij in hun leven op allerlei verschillende gebieden opdoen. De maatschappij wordt complexer en steeds vaker krijgen kinderen op jongere leeftijd te maken met een veranderende gezinssituatie. Daarnaast hebben kinderen in hun opvoeding en ontwikkeling op steeds jongere leeftijd met meer mensen te maken dan voorheen: het gebruik van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang neemt toe. Als ouder wil je je kind optimale ontwikkelingskansen geven. Het onderwijs vervult daar een belangrijke rol in, maar ook leidsters van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, tussen- en naschoolse opvang en de huiswerk begeleiders dragen daarin bij. Tevens kunnen ouders/verzorgers bij het opgroeien en opvoeden gebruik maken van allerlei voorzieningen om hen te ondersteunen bij die taak. Deze voorzieningen, zoals thuiszorg, GGD en maatschappelijk werk, kunnen ook antwoorden verstrekken op hun vragen. De sport- en cultuurverenigingen vormen het sluitstuk van het netwerk dat zowel ouder en kind in hun ontwikkeling begeleidt.

1.2 Ontwikkelingen brede scholen

Het klinkt als een utopie maar begin jaren negentig werden de eerste scholen geopend die een nieuw onderwijsconcept nastreefden. Zij wilden namelijk een netwerk van zorg en opvoeding creëren om zo de ontwikkelingskansen van het kind te vergroten. Deze scholen werden later bekend als brede scholen. Het aantal brede scholen groeide snel, zij het vaak onder een andere fraaie naam zoals vensterschool, forumschool, spilcentrum, enz. Hoe de scholen zich ook gaan noemen, de inhoudelijke koers wordt vaak niet gewijzigd. Een nieuwe naam is meer een aanduiding van een markeringspunt in de ontwikkeling van die scholen. Scholen die veel achterstandskinderen in hun ontwikkeling begeleidden, bleven dit doen. Scholen met veel buitenschoolse opvang legden hun focus op het aanbieden van dagarrangementen en in kleine kernen lag de nadruk vaak op het bundelen of instandhouden van voorzieningen.

1.3 Integrale aanpak

Ook al kiezen brede scholen voor een andere focus, zij stellen zich allemaal ten doel om de ontwikkeling van het kind zo optimaal mogelijk te begeleiden. De essentie van een brede school in de visie van de gemeente Valkenswaard is het 'verknopen van domein educatie en domein gezin via de zorgstructuur' (zie afbeelding op pag. 5). Dit kan door heldere afspraken te maken over welke partij ten opzichte van het kind welke verantwoordelijkheid heeft en op welke wijze die verantwoordelijkheid wordt gedeeld met één of meerdere van de andere partijen.

De school is de plek waar de kinderen samenkomen en dus het aangewezen startpunt om de afspraken rondom het kind te situeren. Elke school kiest uiteindelijk zelf welke accenten zij wil benadrukken, maar de keuze is wel gebaseerd op overleg met alle actoren in de wijk. Dit is ook logisch want elke school heeft haar eigen populatie, eigen omgeving en eigen behoeftes. Een brede school is immers niet alleen een ding van het primair onderwijs, ook het voortgezet onderwijs is betrokken in deze ontwikkeling. Het verschil is dat een brede basisschool zich meer concentreert op de directe leefomgeving van het kind terwijl het middelbaar- en beroepsonderwijs zich meer richt op het invulling geven van een dagarrangement rond de omgeving van het onderwijscentrum.

1.4 Conclusie:

Elke brede school is uniek, omdat zij tot stand komt op basis van behoeften van jeugdigen en hun ouders en op basis van de plaatselijke mogelijkheden en omstandigheden. Deze verscheidenheid en de integrale aanpak zijn de kracht van de brede school. De duurzame samenwerking van scholen en de maatschappelijke partners en de vraaggerichte benadering biedt optimale garantie voor de ontwikkelingskansen van ouder en kind.

2. Waarom een brede school?

2.1 Inleiding

Het concept brede school biedt de oplossing voor ontwikkelingen in de maatschappij waarmee scholen worden geconfronteerd. De belangrijkste ontwikkeling daarvan is misschien wel de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Samengevat in drie woorden is WMO: participatie en voorkomen segregatie. Dat geldt niet alleen voor kinderen, maar voor alle inwoners van een gemeente. Dus ook kinderen en mensen met een beperking, de ouders van kinderen op school en de ouderen van de samenleving. Door actief in te zetten op participatie en voorkoming van segregatie, moet aandacht besteed worden aan:

- bestrijding van onderwijsachterstand
- doorbreking van eenzaamheid
- leven met een beperking
- combinatie van zorgtaken en werken
- aansluiting met de arbeidsmarkt
- armoedebestrijding enz.

Deze actieve inzet moet en kan niet alleen van de scholen worden gevraagd. Juist het samenspel van alle voorzieningen, waarbij onderwijs ook een welzijnsvoorziening is, kan voldoen aan de verwachtingen en verplichtingen van de WMO.

Het concept brede school moet daarom niet worden ervaren als een hype en obstakel. Het concept moet ook niet voorbehouden zijn aan een basisschool. Het predicaat moet iets toevoegen aan de bestaande activiteiten die scholen ontplooien. De transformatie naar brede school zal haar vruchten pas echt afwerpen als ze vanuit die basis tot stand komt en kan rekenen op de inzet en betrokkenheid van alle partijen.

2.2 Het denken in stenen

Vaak gaat de realisatie van een brede school gepaard met de fysieke nieuwbouw. Op zich hoeft daar niets op aan te merken te zijn, maar het bijeen brengen van meerdere functies verdient niet automatisch ook het label 'brede school'. De essentie van de brede school is dat de participanten afstemming zoeken voor de optimale ontwikkeling van het kind, wat te merken is aan integrale samenwerking. Een brede school staat in feite los van het delen van huisvesting, hoewel samenwerking makkelijker is als de lijnen kort zijn als gevolg van 'samenwonen'.

Het integraal huisvestingsplan (IHP) is, samen met de kwaliteitsimpuls onderwijshuisvesting, in 2006 afgerond. Behoudens de nieuwbouw van de Vlaswiek (Taxandria) is huisvesting voor de realisatie van brede scholen daarom niet het uitgangspunt van Valkenswaard.

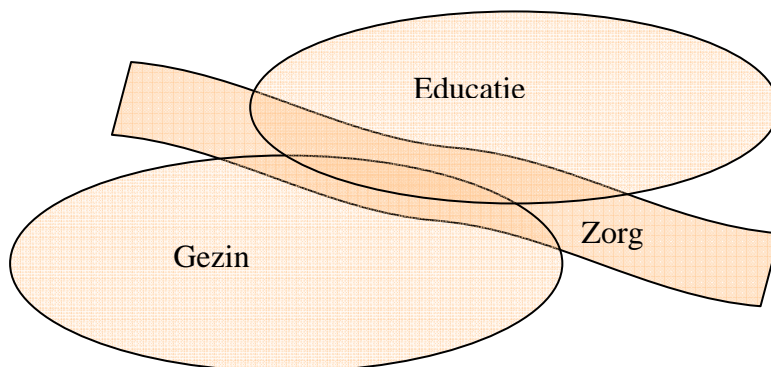
2.3 De multidisciplinaire samenwerking

Niet alleen de ouders, maar zeker ook scholen ondervinden dat een verschuiving heeft plaatsgevonden van de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van kinderen. De arbeidsparticipatie van vrouwen is aanzienlijk toegenomen. De dynamiek binnen de samenleving en de toenemende individualisering beïnvloedt de sociale omgeving van het kind. Dit vraagt om extra aandacht voor de diverse opvoedingscontexten.

De huidige generatie van opgroeiende jeugd krijgt als gevolg van bovengenoemde dynamiek veel meer prikkels te verwerken dan 1 à 2 generaties eerder. Daardoor is de noodzaak om een eenduidige structuur en kaders te bieden aan die kinderen, door zowel thuis (domein gezin), school (domein educatie) en de omgeving (domein vrije tijd), alleen maar groter geworden. Tegelijk is de sociale context van opvoeders verkleind door enerzijds de grotere arbeidsparticipatie van beide ouders en anderzijds het wegvallen of op grote afstand wonen van familieleden. Als gevolg daarvan geven steeds meer ouders aan dat het opvoeden nu als moeilijk wordt ervaren.

Om ouders zoveel mogelijk te ondersteunen in de opvoeding van hun kind, moet een goede afstemming plaatsvinden tussen domein gezin en domein educatie. De zorgstructuur vormt hierbij de ‘guide-line’. Deze zorglijn is al aanwezig, maar nog niet overal herkenbaar en/of wordt niet overal consequent toegepast; het perfectioneren is een groeimodel. Uiteindelijk resulteert de groei in een heldere relatie tussen enerzijds de brede scholen (BS) en anderzijds het – nog te ontwikkelen – Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Figuur 1:

3. Educatie, Zorg en thuis

3.1 Motie Aartsen/Bos

Vanaf het schooljaar 2007/2008 moeten schoolbesturen, daar waar dit gewenst is, zogenaamde ‘dagarrangementen’ aanbieden aan ouders van kinderen van 4-12 jaar. Dat betekent dat basisscholen invulling moeten geven aan voor-, tussenschoolse- en naschoolse opvang, afhankelijk van de behoefte van de ouders.

Omdat basisscholen primair invulling geven aan onderwijsactiviteiten, zijn ze op zoek gegaan naar maatschappelijke partners om invulling te geven aan de buitenschoolse opvang.

Het aantal partners kan en zal per school verschillen afhankelijk van de behoefte van de wijk. In basis zijn de kinderdagopvang en peuterspeelzaal de samenwerkende partners voor de dagarrangementen. Zij zijn, samen met de basisscholen, ook gezamenlijk verantwoordelijk voor het invullen van de voor- en vroegschoolse educatie. Naast partners in de dagarrangementen, zijn zij dus ook educatieve partners. Deze drie componenten, basisschool-

kinderdagopvang-peuterspeelzaal, worden over het algemeen gezien als de basis van een brede school.

3.2 Educatieve infrastructuur (domein 1) voor 0-14 jaar

Sinds de laatste verandering van de Wet op het Primair Onderwijs, ingangsdatum 1-8-2006, is het verplicht om een zogenaamde Lokaal Educatieve Agenda (LEA) op te stellen. De wettelijk verplichte partners zijn kinderdagopvang, peuterspeelzalen, onderwijs en gemeente. De LEA geeft aan welke thema's partijen belangrijk vinden en hoe zij deze willen gaan oppakken, wat de kosten zijn en welke partij de kosten voor zijn/haar rekening neemt. Deze LEA beschrijft de gewenste pedagogische infrastructuur voor de gemeente.

De betrokken partijen bij de LEA realiseren zich goed dat ouders de spin in het web zijn in de pedagogische infrastructuur. Dus moet het beoogde beleid door ouders gedragen en ondersteund worden. Dat maakt een vraag- en dialoog gestuurde aanpak noodzakelijk.

Om het bereik en de kwaliteit van de pedagogische infrastructuur te verbeteren, is volgens schoolbesturen een andere bestuurlijke vormgeving nodig dan de huidige. Expertise en capaciteit moeten in organisatorisch opzicht bij elkaar gebracht worden. Voor het domein educatie wordt daarom gezocht naar een zodanig bestuurlijke verbreding, dat alle BS-initiatieven en middelen vanuit het schoolbestuur aangestuurd worden. De educatieve participanten binnen het domein "educatie 0-14" zijn basisscholen (PO), kinderdagopvang (KDO) en peuterspeelzaalwerk (PSZ). Versmelting is van belang om het aantal partijen dat betrokken is bij de vormgeving van een brede school (BS) binnen dit domein te minimaliseren om vooral de juridische en beheersaspecten te vergemakkelijken

3.3 Plusprofiel (0-14 jaar) en passend onderwijs

Zoals al eerder aangegeven kiezen scholen zelf de accenten. Deze accenten dienen om de identiteit van de scholen vorm te geven. Scholen kunnen bijvoorbeeld het accent leggen op gelijke onderwijskansen, of verbreding van de ontwikkeling van kinderen op sociaal, emotioneel en cultureel vlak. Als gevolg van deze accentkeuzes, kan ook een kind meer gebaat zijn bij de ene school dan de andere. Onderwijsconcepten als Jenaplan, Dalton, Montessorri etc. in relatie tot 'sportscholen', 'kunstscholen' en/of meertalig onderwijs, kunnen immers leiden tot grote verschillen in lesplan en benadering van het kind. Diversiteit in scholen sluit aan bij de behoefte van de kinderen en hun ouders. Scholen stellen zelf, onder leiding van hun besturen en binnen de kaders van de LEA, een sociaal pedagogische visie op. Zij bepalen zelf of zij een plusprofiel willen hanteren en zo ja, welk profiel dit zal zijn. In bijlage 1 zijn de basis profielen weergegeven.

3.4 Educatieve infrastructuur (domein 1) voor 12-18 jaar

Zoals al eerder gemeld, zijn alle scholen binnen een gemeente gesprekspartner voor de LEA, dus ook het voorgezet onderwijs (VO). Aangezien het VO zich meer richt op het invulling geven van een dagarrangement rond de omgeving van het VO, in tegenstelling tot het basis onderwijs dat zich richt op de directe leefomgeving van het kind, zal de ontwikkeling naar een BS ook anders verlopen.

De huidige betekenis van een 'brede VO' is een opleidingpakket van VMBO tot en met VWO. De betekenis van breed moet echter veel meer gezien of gelegd gaan worden in de maatschappelijke functie van onderwijs. Voor zowel PO als VO geldt dan dat probleem- en/of zorgleerlingen besproken moeten worden in relatie tot de verantwoordelijkheid van het PO en/of het VO. De zorgstructuur (passend onderwijs) moet zodanig zijn of worden opgezet dat deze een verbinding legt tussen het domein educatie en het domein gezin. De gespreks-

partners voor VO zijn ander dan voor het basisonderwijs. Voor de zorgstructuur van het VO zijn met name de GGD, het schoolmaatschappelijk werk, de leerplicht ambtenaar en de directeur van de basisscholen gesprekspartner. Voor het invullen van het dagarrangement zijn dat met name de huiswerkbegeleiding en de (sport)clubs in de omgeving.

3.5 Zorg rondom het gezin (Domein 2)

Om kinderen optimaal te laten ontwikkelen, kan het zijn dat de één daarbij wat meer aandacht nodig heeft dan de ander. De educatieve instellingen hebben vaak een goed beeld van welke kinderen deze extra aandacht behoeven en proberen daar in een zo vroeg mogelijk stadium op in te spelen. Op het moment dat de educatieve instelling constateert dat een bepaalde expertise vereist is bij de begeleiding van een kind, fungeert de educatieve instelling als signaalgever. De signaalgever fungeert als initiatiefnemer in het begeleidingstraject van kinderen die specialistische aandacht nodig hebben.

Vaak is de extra aandacht die een kind op school nodig heeft, ook nodig in de sociale context. De begeleiding moet dan ook gericht worden op of in samenspel met het gezin. Is de extra aandacht vooral nodig voor de bestrijding van leermoeilijkheden, dan zal vanuit het WSNS¹-verband de specialistische hulp kunnen worden geboden. Is de extra aandacht meer nodig om structuur te bieden en impuls gericht gedrag te bestrijden, dan zal ook aan ouders opvoedondersteuning aangeboden worden om te zorgen dat domein gezin en educatie gelijk opgaan voor de ontwikkeling van het kind.

De school is een laagdrempelige voorziening die ouders en kinderen kunnen benutten om hun zorgen over opgroei en/of opvoeden te uiten. Door een goede aantakking van de BS bij het (virtuele) CJG enerzijds en het WSNS anderzijds, kan worden voorzien in deze steunbehoefte van ouders en jeugdigen.

3.6 Vrije tijd (domein 3) 0-18 jaar

Oorspronkelijk werd een school geacht zich met name te richten op de cognitieve ontwikkeling: rekenen, lezen, taal. De cognitieve ontwikkeling blijft natuurlijk de eerste prioriteit van een school. Daarnaast wordt echter steeds meer onderkend dat de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische en de culturele ontwikkeling van minstens zo groot belang zijn. Al deze gebieden zouden niet meer fragmentarisch behandeld moeten worden. Binnen een brede school moet de deelname aan sociale, culturele en bewegingsactiviteiten gestimuleerd worden. Dit kan bestaan uit het verbreden van culturele- of bewegingsactiviteiten in het onderwijs curriculum. Daarnaast kan de stimulering ook gezocht worden in het uitbreiden van thema's binnen de voor- tussen- of naschoolse activiteiten.

Als een school staat in een wijk met een hoog voorzieningenniveau (denk aan sporthal of bibliotheek) zal de fysieke concentratie niet een eerste vereiste zijn, omdat de afstand tussen de voorzieningen en de school te overbruggen is. In kernen waar de afstand tussen scholen en culturele- en sportvoorzieningen groter is, kunnen de educatieve partners een goede samenwerking realiseren met lokale aanbieders van sport/culturele activiteiten. Scholen kunnen samen met de participanten programma's opstellen voor de buitenschoolse activiteiten.

Gemeente Valkenswaard denkt dat een integrale benadering van buitenschoolse activiteiten een meerwaarde kan opleveren, zeker als de activiteiten aansluiten bij het schoolprogramma. De gemeente ziet het verbreden van culturele en bewegingsactiviteiten binnen brede scholen als een belangrijke ontwikkeling. Zij wil basisscholen faciliteren bij het ontwikkelen van een aanbod dat aansluit bij de behoefte van de wijkbewoners en VO-scholen bij het ontwikkelen van een aanbod dat aansluit bij de behoefte van de leerlingen.

---

¹ WSNS: Weer Samen Naar School

4. Beheer

Het systeem van lumpsum-financiering, zoals dat al enige jaren gebruikelijk is voor scholen voor voortgezet onderwijs, heeft ook zijn intrede gedaan in het primair onderwijs. Basisscholen krijgen daarmee een groeiende autonomie én een groeiende verantwoordelijkheid. De zeggenschap over de alle te besteden middelen voor het domein educatie ligt bij de LEA-partijen. Met elkaar moet bedacht worden WAT we de kinderen willen aanbieden, HOE we dit kunnen aanbieden, HOEVEEL het aanbod moet gaan kosten en HOE we het aanbod met elkaar denken te financieren. Voor de kinderopvang en peuterspeelzaal kan dat betekenen dat er inhoudelijke en/of commerciële argumenten zijn om zich aan te sluiten bij en/of te huisvesten in een brede school.

Gemeenten zijn en blijven verantwoordelijk voor voorschoolse educatie, ook als aanbieders (PSZ) fuseren met schoolbesturen. De voorschoolse educatie wordt gesubsidieerd door gemeenten. Afhankelijk van de vorm van samenwerking die gekozen wordt binnen de brede school zal de bestaande subsidierelatie tussen PSZ en de gemeente omgevormd moeten worden.

De beheersstructuur van de brede school/scholen is gebaat bij een nieuw gremium waarbij alle geldstromen op één punt samenkomen en vanuit één punt worden verdeeld over participanten. De opzet van deze beheersstructuur, de vaststelling van mandaten, verdeelratio en samenstelling van het gremium, moet gebeuren in overleg met de participanten.

5. Conclusie

De definitie van een brede school voor onze gemeente kan als volgt worden geformuleerd:

- locatie(s) waar kinderen zijn en waarvoor afspraken gemaakt moeten worden wie welke aandacht besteed aan deze kinderen en waarom (vanuit welke verantwoordelijkheid en discipline);
- de afspraken moeten zijn gericht op preventie binnen de domeinen gezin en educatie; als preventie niet meer mogelijk is, op doorgeleiding naar hulpverlening;
- heterogeniteit van (basis)scholen wordt nagestreefd maar daar waar de schaalgrootte het nodig maakt, zal homogeniteit worden toegepast.

Deze beleidsvisie is ontwikkeld door alle partijen in Valkenswaard die bij de jeugd betrokken zijn. Op basis van deze visie kan per school een richting/accents worden gekozen waarin zij zich als 'Brede School' verder wil profileren. Het algemene uitgangspunt van een brede school in onze gemeente is gestoeld op profiel 5², het wijk- en dorpsprofiel, waarbij een brede school de 'schakel in de wijk' wordt.

---

² In bijlage 1 worden de 5 profielen kort toegelicht. In bijlage 2 worden de gerelateerde beleidsvelden en -ontwikkelingen benoemd die horizontaal en verticaal verknoopt moeten worden om het fenomeen brede school zodanig in te kleuren dat het inderdaad een schakel is in de wijk.

Bijlage 1

Voorbeelden van plusprofielen

profiel	Voordeel	Nadeel
1. het onderwijs-achterstandsprofiel: hierbij ligt het accent op gelijke onderwijskansen en het voorkomen en bestrijden van achterstand.	Daar waar een school populatie veel leerlingen telt met bijv. taalachterstand, kan hier extra op ingezet worden.	Niet voor elke school een geschikt profiel.
2. het verrijkingsprofiel: hierbij ligt het accent op de brede ontwikkeling van kinderen op sociaal, cultureel en sportief gebied.	Dit is een profiel dat bijna altijd past bij een populatie.	Als een school redelijk geïsoleerd staat t.o.v. de voorzieningen, wordt samenwerking met aanbieders van sociaal-cultureel werk en sport erg lastig.
3. het zorgprofiel: hierbij ligt het accent op verbreding van de zorg voor kinderen.	Voorkomt een te snelle overstap naar het speciaal onderwijs. Kinderen die 'anders' zijn kunnen gewoon in hun sociale omgeving opgroeien/blijven.	Teveel aandachtsleerlingen kan het imago van een school beïnvloeden.
4. het opvangprofiel: hierbij ligt het accent op de behoefte van de werkende en studerende ouders aan opvang, ook buiten reguliere schooltijden.	Zou ook aansluiten bij programma's die gericht zijn op sociale activering van mensen met een uitkering. Past bij de wens van de rijks-overheid voor een toenemende arbeids-participatie van beide ouders.	Een zeker 'risico' is dat te makkelijke de verantwoordelijkheid voor opvang van het kind (tijd en aandacht) wordt uitbesteed aan de lokale overheid i.p.v. dat deze bij de ouders blijft.
5. het wijk- en buurtprofiel: hierbij ligt het accent op het bevorderen van de sociale samenhang in de wijk waarbij er 7 dagen per week aanbod is voor kinderen, ouders en buurtbewoners.	Hierbij is het onderwijs de sluitende schakel in de hele keten van Welzijn	Een zeker 'risico' is dat de focus teveel wordt afgeleid van de feitelijke doelstelling van de brede school, namelijk goed, passend onderwijs verzorgen.

Bijlage 2

Samenhangende beleidsterreinen en ontwikkelingen

Zorgstructuur

De huidige zorgstructuur binnen het PO en VO is niet voor alle partijen altijd helder. Dit moet beter in beeld worden gebracht. Als gevolg van het ingebruik nemen van het lokaal signaleringssysteem en het oprichten van een centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), zal het huidige jeugdhulpverlenings netwerk op een andere manier gaan werken. In plaats van regulier afgesproken vergadermomenten, zal casusgebonden overleg met betrokken partijen plaatsvinden naar aanleiding van een afgegeven signaal. Deze nieuwe werkwijze heeft ook invloed op de vormgeving van de zorgstructuur binnen het onderwijs. Een deel van de gevraagde zorg kan verleend worden door de deskundigheid van WSNS, een ander deel door het schoolmaatschappelijk werk en ook door de deskundigheid van de backoffice van het CJG. De juiste vormgeving van de zorgstructuur om de domeinen educatie en gezin te verknopen, is onderwerp van studie de komende maanden. De studie richt zich daarbij in eerste instantie op de leerplichtige kinderen, dus van 5-17 jaar.

Leerplicht

Vanuit leerplicht en voorkoming schooluitval is met name de doorstroom van PO naar VO een constante bron van zorg. Daarna komt ook nog de doorstroom van VMBO naar MBO in de sluitende keten. Beide aansluitingen verlopen niet soepel en met name de eerste, van PO naar VO, geeft de meeste problemen omdat de kinderen dan nog leerplichtig zijn en het aantal oplossingen daardoor beperkt. Dat betekent dat de brede school, om meerwaarde te hebben, zo ingericht moet worden dat de doorstroom verbetert. Transparantie van werken, bereidheid tot samenwerken, zijn daarbij sleutelwoorden die niet zijn gekoppeld aan een profielkeuze. Deze bereidheid tot samenwerken geldt voor zowel intern, bijvoorbeeld afstemming tussen SWI en Welzijn, als extern.

Harmonisatie wet voor Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE)

Vanuit het rijk wordt ingezet op een zogenaamde Harmonisatiewet waardoor de taken en werkvelden van PSZ en KDO in elkaar gaan schuiven. De bekostiging van de voorschoolse educatie is en blijft een verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanuit rijksbeleid wordt met name het preventieve aspect van voorschoolse educatie ter bestrijding van onderwijsachterstanden benadrukt waarbij aan gemeenten nadrukkelijk wordt gevraagd om PSZ te realiseren (en te bekostigen) op ambitieniveau 2. In Valkenswaard wordt al lang gewerkt op ambitieniveau 2 waarbij twee gediplomeerde leidsters op een groep staan. De bekostiging is echter nog steeds op het peil van ambitieniveau 1 waardoor de stichting jaarlijks een 50.000 euro inteert op vermogen. Het voortbestaan van de stichting komt bij ongewijzigd beleid in het gedrang.

Kinderdagopvang en leegstand

De eerste leegstand van lokalen als gevolg van dalende leerlingaantallen is al opgevuld door buitenschoolse opvang die wordt aangeboden door de KDO. Formeel moet hierover nog besluitvorming plaatsvinden omdat de lege lokalen dan onttrokken worden aan de onderwijsbestemming. Ook zou voor deze lokalen wellicht een marktconforme huur berekend moeten gaan worden, waarbij de relatie tussen KDO en schoolbesturen van belang is om te weten wie de betalende partij zou zijn voor deze huur. Bij doorvoering van de Harmonisatiewet, zal het gebruik van de lokalen verdisconteerd moeten worden in de kostprijsbepaling van het product

‘VVE’. De huidige subsidie verstrekking is budgetsubsidie aan de PSZ; deze zal moeten worden omgevormd naar een activiteiten subsidie voor de VVE.

Sport

De Bos-projecten hebben duidelijke raakvlakken met de brede school. Bij de realisatie van de sportactiviteiten zal worden samengewerkt met de brede school. DE BOS-projecten zijn daarom ook opgenomen in de LEA.

In de nota Sportbeleid 2003-2007 is opgenomen dat met name aandacht geschonken moet worden aan bijzondere doelgroepen, waaronder jongeren. Vanuit dat kader is gekozen om met ingang van het schooljaar 2007/2008 in het reguliere lesprogramma het project “KIDS³” aan te bieden. De kwaliteit van het bewegingsonderwijs wordt verbeterd doordat gebruik gemaakt wordt van speciaal hiervoor ontwikkelde lesprogramma’s; een gediplomeerd sportleraar zorgt voor begeleiding bij de uitvoering van de lesprogramma’s. Gedurende het hele schooljaar krijgen de deelnemende kinderen uit de bovenbouw in 8 blokken van 4 weken de kans om kennis te maken met een nieuwe sport. De kinderen worden bovendien gestimuleerd om lid te worden van een sportclub. De verenigingen in de gemeente zijn partner in dit project. Via een “sportsnuffel” kunnen zij met een sport kennis maken. Zij bieden de kinderen de mogelijkheid om een aantal keren gratis mee te doen. Door een hoger aantal jeugdleden, krijgen de verenigingen ook meer subsidie van de gemeente voor jeugdsport. Hun inspanningen dienen zo niet alleen de kinderen maar ook de club zelf.

Cultuureducatie

Vanuit de doelstelling tot bestrijding van onderwijsachterstanden – of het voorkomen daarvan – is besloten door de LEA-partijen om cultuureducatie aan te bieden aan alle scholen voor het bedrag per leerling dat door de rijksoverheid aan scholen is geormerkt voor cultuureducatie. Voor komend schooljaar, 2008/2009, is dat een bedrag van €15,- per leerling. Om echter een volwaardig pakket te kunnen bieden, zal ook van gemeente zijde inspanning nodig zijn. Hierbij wordt met name gedacht aan de oprichting van een culturele marktplaats voor onze gemeente. Hierbij wordt samenwerking tussen de diverse cultuuraanbieders gerealiseerd en gestimuleerd met als doel om

- a) beter zicht te krijgen op aanbod binnen de gemeente;
- b) beter zicht te krijgen op vraag van potentiële afnemers;
- c) realisatie van een compleet pakket voor cultuureducatie voor scholen;
- d) optimaliseren van het potentieel in de gemeente op gebied van cultuur in de breedste zin van het woord (w.o. cultuurhistorie, kunstgeschiedenis, landschap etc.);
- e) grotere deelname aan verenigingsleven van inwoners;

De provincie is voorstander van het oprichten van een culturele marktplaats; voor de bekorsing van een coördinator kan bij hen een subsidieverzoek worden ingediend. Op onerdelen kan de functie gecombineerd worden met taken die nu binnen de BOS-projecten worden uitgevoerd, waardoor de kosten beperkt blijven en uit de reserves van de jeugdelden bekostigd kunnen worden.

Veiligheid

De veilige school betreft de fysieke veiligheid en de intermenselijke veiligheid. In dat kader passen ook voorlichtingsactiviteiten over alcohol en drugs. In de LEA zijn afspraken gemaakt over inkoop van “gezonde school en genotmiddelen”, een programma van de GGD, dat binnen het onderdeel ‘gezondheid’ van de BOS-projecten wordt vormgegeven. Daarnaast wordt op het VO een website onderhouden (www.maaknudegoedekeuze.nl) die jongeren

---

³ Kinderen In De Sport

voorlicht over risico's van gebruik. Als aanvulling op deze website is in de bibliotheek nu een informatiehoek ingericht met voorlichtingsmateriaal over alcohol en drugs. Deze informatiehoek is laagdrempelig toegankelijk maar zal op enigerlei wijze ook gelinked moeten gaan worden aan het (vituele) CJG en de lesprogramma's op scholen.

De verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid voor gemeente beperkt zich tot de infrastructuur rondom scholen en voorzieningen. Dit terrein wordt niet via deze beleidsvisie behandeld.

Gemeenschapshuizen

Bij de ontwikkeling van de brede scholen wordt afstemming en samenwerking met de gemeenschapshuizen gestimuleerd. Bepaalde activiteiten voor ouders en/of kinderen kunnen ook de functie hebben of krijgen van een buurthuis, zeker in wijken waar een dergelijke voorziening ontbreekt. In wijken waar wel een buurthuis is, kan deze voorziening nieuw leven worden ingeblazen door samenwerking met de school in de buurt. De samenwerking kan in hoge mate bijdrage aan de sociale activering van wijkbewoners. Het met elkaar in contact komen, draag bij aan het tegengaan van segregatie.

Accommodatiebeleid

Aan de hand van de leerlingprognoses en de behoefte in de wijk wordt bekeken welke invulling gegeven kan worden aan ruimten die niet langer gebruikt worden voor onderwijsactiviteiten. Ook wordt bekeken in hoeverre (sport)accommodaties efficiënter kunnen worden benut door gespreider over de dag en/of week activiteiten te organiseren in samenwerking met de scholen. In zijn algemeenheid zal strategisch beleid moeten worden ontwikkeld met betrekking tot voorzieningen in een wijk waarbij onderwijshuisvesting één van de voorzieningen is.

Subsidiebeleid

Met betrekking tot subsidieverstrekking aan onder meer amateurkunstverenigingen, sociaal-cultureel werk etc. zal ook de factor 'meten van het maatschappelijk rendement van de subsidieverstrekking' opgenomen moeten gaan worden. Het huidige subsidiebeleid moet daarop worden aangepast. Daarvoor moeten vragen worden beantwoord als: wat willen wij bereiken met de verstrekte subsidie, welke tegenprestatie verlangen wij van de organisatie die wij subsidiëren, etc. Daar waar het gaat om de verknoping van buitenschoolse activiteiten met bestaande verenigingen in het kader van de ontwikkeling en vormgeving van brede scholen, zijn de antwoorden op deze vragen essentieel.

De Wmo

Als het gevolg van de inwerkingtreding van de Wmo per 1 januari 2007 moet de gemeente er voor zorgen dat iedere burger volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij. Maar meedoen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. De Wmo stelt zowel ouderen als jongeren in staat om mee te doen, zodat zij zichzelf in de samenleving beter kunnen redden.

Valkenswaard mag in grote mate zelf invulling geven aan het Wmo beleid. De Wet maatschappelijke ondersteuning wordt gedefinieerd in negen prestatievelden die van invloed zijn op de Nederlandse burger. Voornamelijk de eerste twee prestatievelden zijn van toepassing op jeugd. De andere prestatievelden zijn ook van belang, maar voeren niet de boventoon in het jeugdbeleid.

Prestatieveld 1 bevat het 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten'. Prestatieveld 1 heeft een relatie met jeugd, omdat het *alle* bewoners van dorpen, wijken en buurten betreft. Het gaat in dit prestatieveld om burgers meer

bij de wijk te betrekken. De gemeente moet bijvoorbeeld zorgen voor aantrekkelijke plekken waar burgers elkaar kunnen ontmoeten. Voor jeugdigen zijn dit bijvoorbeeld het gemeenschapshuis, sportcomplex, speelvoorziening, maar ook het consultatiebureau. Daarnaast moet de gemeente ook de inzet stimuleren van de naaste omgeving, zoals familie, bureaus, vrijwilligers in de buurt bij mantelzorg.

Het *prestatieveld 2* is 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' genaamd. Dit prestatieveld heeft betrekking op de in de gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders of verzorgers – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand, opvoedingsspanning, of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden.

Aangesloten wordt bij de vijf functies in het kader van het preventief jeugdbeleid. Bij de functie '*informatie*' gaat het om het geven van voorlichting, het verstrekken van informatie en het beantwoorden van specifieke vragen over opvoeden en opgroeien. Bij de functie '*signalering*' gaat het om het scheppen van voorwaarden om signalering van problemen mogelijk te maken. De functie '*beoordelen en toeleiding tot het hulpaanbod*' heeft betrekking op het totale gedifferentieerde lokale en regionale hulpaanbod, waarin beoordeeld kan worden welk antwoord past bij de gestelde vraag. Bij '*pedagogische hulp*' gaat het om het bieden van kortdurende hulp bij opvoedingsproblemen en om schoolmaatschappelijk werk. '*Coördinatie van zorg*' betreft het afstemmen en bundelen van zorg in het geval dat meerdere hulpsoorten nodig zijn om een jeugdige of gezin te ondersteunen voorzover deze niet reeds onder de Wcpv (basistaken jeugdgezondheidszorg) is gebracht.

Actiepunt 1
Toewerken naar bestuurs- en beheersstructuur voor de 'schakel in de wijk' op basis van vastgestelde strategische beleidsdoelen voor het lokaal onderwijs.
Trekker: beleidsmedewerker Welzijn Wanneer: afronding voor einde collegeperiode, mede afhankelijk van snelheid van fusieproces peuterspeelzalen, kinderdagopvang en schoolbesturen.
Betrokken partijen: Extern: alle instellingen die betrokken zijn bij het invulling geven aan het gekozen profiel Intern: B&S, Juridische zaken, Middelen
Doel: door het uitdenken van een bestuursstructuur kan vanuit één centraal punt uitvoering gegeven worden aan de implementatie van het gekozen profiel. De vanuit diverse kanten binnenkomende gelden, komen op één punt bij elkaar. De gelden kunnen vanaf dat punt worden verdeeld over de diverse partijen en hun actieplannen. Vanuit hetzelfde punt kan verantwoording afgelegd worden over de besteding van de middelen. Vooraf dient helder te zijn welke beleidsdoelen zijn gesteld voor het lokale onderwijs. Deze strategische beleidsdoelen moeten opgenomen worden in de LEA en jaarlijks vertaald in een activiteiten- of programmaplan. Ook onderwijsinnovatie en schoolbegeleiding zijn onderwerp van de LEA-afspraken.

Actiepunt 2
Uitwerken identiteit per school (plusprofiel en/of accent)
Wie: LEA-partners Wanneer: direct na vaststellen beleidsvisie
Betrokken partijen:

Extern: LEA-partners, WSNS-verband, sportclubs, sociaal-culturele verenigingen, Centrum voro Muziek en Dans (CMD) en verder
Intern: CJG-coördinator (of beleidsmedewerker Welzijn)
Doel: optimaal gebruik maken van de expertise van een individuele school in het kader van passend onderwijs en voldoen aan de behoefte van ouders en wijkbewoners m.b.t. deze schakel in de wijk.

Actiepunt 3
Uitwerken format voor actieplannen en verantwoordingsdocumenten
Wie: beleidsmedewerker Welzijn of coördinator Schakel in de Wijk
Wanneer: na totstandkoming van beheersstructuur
Betrokken partijen: Extern: provincie Noord-Brabant, evt stichting Zet en/of K2 als begeleidingsorganisatie Brede Scholen, overig betrokken partijen Intern: Publiekszaken/Kennisteam, middelen
Doel: door te werken met standaarddocumenten kan eenvoudiger beoordeeld worden of een actieplan de gestelde doelen dient, hoe de geldstromen lopen en de besteding van middelen verantwoord worden. Als basis kunnen dienen de budgetovereenkomsten met prestatie afspraken die met ingang van 2008 worden opgesteld voor de grote gesubsidieerde instellingen.

Schematische weergave van de geldstroom binnen de LEA, waarover de beheerstructuur zich zou moeten uitspreken en beheren.

